

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Diany Vebrové a soudců Mgr. Josefa Berky a JUDr. Ivany Waltrové v právní věci

žalobce: **Ing. Lee Louda**
sídlem Vodičkova 41, 110 00 Praha 1
jako **insolvenční správce dlužnice Správa pohledávek OKD, a.s.**
IČO 26863154, sídlem Stonavská 2179, 735 06 Karviná – Doly
zastoupený advokátem JUDr. Dušanem Dvořákem
sídlem Hlinky 505/118, 603 00 Brno

proti
žalované: **Asental Land, s.r.o.**, IČO 27769143
sídlem Gregorova 3/2582, 702 00 Ostrava - Moravská Ostrava
zastoupená advokátkou Mgr. Magdalénou Poncza
sídlem Československá 1403/2, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava

o odpůrcí žalobě

vedené před Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 32 ICm 2344/2017 jako incidenční spor v insolvenčním řízení dlužnice Správa pohledávek OKD, a.s., vedeném u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. KSOS 25 INS 10525/2016,

o odvolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 2. 2019 č. j. 32 ICm 2344/2017-90 (KSOS 25 INS 10525/2016)

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 2. 2019 č. j. 32 ICm 2344/2017-90 (KSOS 25 INS 10525/2016) se **potvrzuje**.

II. Žalobce **je povinen** zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 5 834 Kč ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky žalované.

Odůvodnění:

1. Krajský soud v Ostravě (dále také jen „soud“) rozsudkem označeným v záhlaví tohoto rozhodnutí zamítl návrh, aby soud určil, že kupní smlouva č. 6600546491, uzavřená dne 10. 4. 2014 mezi společností Správa pohledávek OKD, a.s., IČO 26863154, se sídlem Stonavská 2179, 735 06 Karviná - Doly, (dále jen „dlužnice“) jakožto prodávající a žalovanou jakožto kupující, je právně neúčinná (výrok I.), zamítl návrh, aby soud určil, že směnná smlouva, uzavřená dne 19. 12. 2014 mezi dlužnicí a žalovanou, je právně neúčinná (výrok II.), zamítl návrh, aby žalované byla uložena povinnost vydat do majetkové podstaty dlužnice částku ve výši 19 268 500 Kč (výrok III.) a uložil žalobci povinnost zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení částku ve výši 20 933 Kč, a to k rukám advokátky žalované (výrok IV.).
2. Soud vyšel zejména z následujících skutkových zjištění: Insolvenční řízení dlužnice bylo zahájeno dne 3. 5. 2016, usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 5. 2016 č. j. KSOS 25 INS 10525/2016-A-19 byl zjištěn úpadek dlužnice a insolvenčním správcem byl ustanoven žalobce. Dne 12. 8. 2016 insolvenční soud potvrdil usnesení schůze věřitelů ze dne 11. 8. 2016, kterým byla povolena reorganizace dlužnice. Žalovaná (dříve RPG RE Land, s.r.o.) jako kupující uzavřela s dlužnicí jako prodávající dne 10. 4. 2014 kupní smlouvu, na jejímž základě žalovaná nabyla konkretizované nemovitosti v k. ú. Karviná – Doly. Následně uzavřeli žalovaná s dlužnicí dne 19. 12. 2014 směnnou smlouvu, na jejímž základě si strany směnily konkretizované pozemky především v k. ú. Karviná – Darkov. Kupní smlouvou prodala dlužnice žalované pozemky v katastrálním území Karviná-Doly v té době zapsané na LV č. 277, pozemky a stavby komunikací v blízkosti bývalého Dolu Barbora a v lokalitě bývalého areálu OKD Rekultivace, lokalita Hoheneger (dále také jen „Nemovitosti KS“). Kupní cena nemovitostí činila 18 793 360 Kč a kupní cena byla určena znaleckým posudkem č. 4366-34b/2014, datovaným ke dni 15. 2. 2014, vypracovaným znalkyní - společností P&K znalci a odhadci, s.r.o., Ing. Ivetou Pilchovou (dále jen "Znalkyně") na základě objednávky dlužnice. Hodnotu pozemků stanovila znalkyně na částku 12 327 147 Kč a hodnotu komunikací včetně opotřebení na částku 6 516 212,24 Kč. Po odečtení hodnoty věcných břemen a zaokrouhlení stanovila zjištěnou znaleckou tržní cenu Nemovitostí KS ve výši 18 793 360 Kč. Kupní cena měla být zaplacená vystavením dvou vlastních smének žalovanou na řad dlužnice, znějících na částku v hodnotě 6 793 360 Kč a 12 mil. Kč, splatných do 30. 9. 2014 s úrokem 4 % p. a. Žalovaná vystavila dne 31. 3. 2014 na řad dlužnice směnky v celkové výši směnečné sumy 18 793 360 Kč, splatné do 30. 11. 2014 (dále jen „Směnky“). Ke kupní smlouvě byl následně uzavřen dodatek č. 1 ze dne 1. 7. 2014, ve kterém strany konstatují, že prodej pozemků na par. 729 a 824 podléhá DPH. Hodnota uvedených pozemků tak činila 5 383 385,11 Kč a DPH 1 130 875,67 Kč. Současně s kupní smlouvou uzavřeli žalovaná a dlužnice dne 10. 4. 2014 smlouvu o budoucí směnné smlouvě (dále jen „Smlouva o BSS“), ve které se strany zavázaly do 30. 9. 2014 uzavřít směnnou

Shodu s prvopisem potvrzuje Zuzana Žádníková.

smlouvu na směnu nemovitých věcí. Žalovaná se v ní zavázala navrhnout dlužnici pozemky v jejím vlastnictví, které by mohly být předmětem budoucí směny. Pozemky ve vlastnictví žalované, které by mohly být předmětem budoucí směny, měla dle Smlouvy o BSS navrhnout zčásti žalovaná a zčásti dlužnice. Rozdíl v kupních cenách měl být uhrazen zápočtem vzájemných pohledávek dle budoucí směnné smlouvy se Směnkami vystavenými dle kupní smlouvy. Dlužnice a žalovaná uzavřeli Směnnou smlouvu na převod nemovitých věcí dne 19. 12. 2014, ve které se dohodli na vzájemné směně pozemků včetně příslušenství. Obvyklá cena nemovitostí žalované byla znaleckými posudky žalované určena na částku 80 150 000 Kč. Kupní cena nemovitostí ve výši 80 549 000 Kč odpovídá obvyklé ceně navýšené o DPH ve výši 399 000 Kč. Dlužnice se ve směnné smlouvě zavázala za nemovitosti žalované uhradit částku 80 549 000 Kč a žalovaná za nemovitosti dlužnice částku 61 280 500 Kč, rozdíl v kupních cenách činil 19 268 500 Kč k tíži dlužnice. Dle směnné smlouvy žalovaná vystavila dne 31. 3. 2014 na řad dlužnice Směnky v celkové směnečné sumě ve výši 18 793 360 Kč s úrokem ve výši 4 % p. a. splatné do 30. 11. 2014. Ke dni uzavření směnné smlouvy se dle čl. 4.5. započtl rozdíl v kupních cenách ve výši 19 268 500 Kč proti pohledávkám ze smének v celkové směnečné výši 18 793 360 Kč společně se sjednanými úroky (4% p. a.), jež byly vyčísleny ve výši 516 946 Kč. Závazek dlužnice ze směnné smlouvy tak zanikl započetím a žalovaná uhradila zbylou částku 41 806 Kč bezhotovostním převodem na účet dlužnice. Účinky vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí z kupní smlouvy ze dne 10. 4. 2014 nastaly dne 25. 4. 2014. Účinky vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí ze směnné smlouvy ze dne 19. 12. 2014 nastaly dne 19. 12. 2014. Odpůrčí žaloba byla soudu doručena dne 9. 5. 2017. Michael Jasanský byl členem představenstva dlužnice v období od 11. 9. 2006 do 1. 3. 2007. Jan Hanousek byl členem dozorčí rady dlužnice od 19. 12. 2005 do 28. 9. 2017. Petr Skrla byl členem dozorčí rady dlužnice od 19. 12. 2005 do 6. 5. 2008. Luboš Řežábek byl členem dozorčí rady dlužnice od 19. 12. 2005 do 23. 9. 2017. Michael Jasanský byl jednatelem žalované v období od 23. 1. 2014 do 14. 5. 2014. Jan Hanousek je členem dozorčí rady žalované od 1. 6. 2018 a od 4. 10. 2018 je místopředsedou dozorčí rady žalované. Petr Skrla byl jednatelem žalované v období od 31. 5. 2006 do 31. 3. 2013. Luboš Řežábek je předsedou dozorčí rady žalované od 1. 1. 2017. Nejvýše postavenou mateřskou obchodní korporací dlužnice byla v období od 1. 1. do 30. 6. 2014 BXR Group Limited, jejímž akcionářem byl Zdeněk Bakala, který do 30. 6. 2014 prostřednictvím jeho kontrolovaných společností držel spolu se svěřenským fondem jeho rodinných příslušníků The Bakala Trust (dále jen „Bakala Trust“) nekontrolní 50 % podíl. Ke dni 1. 7. 2014 se nejvýše postavenou mateřskou korporací dlužnice stala CERCL Holdings Limited (dále jen „CERCL“), která byla ovládána na jedné straně BXR Group Holding Limited, jenž měla nekontrolní 50 % podíl a na straně druhé Zdeňkem Bakalou a Bakala Trust, kteří měli nekontrolní 50 % podíl. V období od 1. 1. 2014 do 30. 6. 2014 byla společnost BXR Group Limited nejvýše postavenou mateřskou obchodní korporací dlužnice. K 30. 6. 2014 nejvýše postavená mateřská společnost a její další dceřiné společnosti dokončily svou reorganizaci, přičemž ji jako akcionář opustil Zdeněk Bakala, který spolu s Bakala Trust držel nekontrolní 50 % podíl. O 1. 7. 2014 do 31. 12. 2014 byla nejvýše postavenou mateřskou obchodní korporací dlužnice CERCL, ve které Zdeněk Bakala a Bakala Trust drželi nekontrolní 50 % podíl. Žalovaná je ve zprávě o vztazích za účetní období od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2014 dlužnice uvedena jako propojená osoba s tím, že v roce 2014 proběhlo mezi dlužnicí a žalovanou několik obchodních transakcí, nákupy v 80 424 tisíc Kč a prodeje v 77 296 tisíc Kč. Žalovaná patřila v období od 1. 1. 2014 do 30. 6. 2014 mezi dceřiné společnosti BXR Group Limited. Zdeněk Bakala popřípadě Michaela Bakala a svěřenský fond Bakala Trust v období od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014 vlastnili žalovanou, která byla propojena (skrže svou strukturu mateřských společností a akcionářů) s dlužnicí od 1. 7. 2014 do 31. 12.

2014. Aktiva dlužnice činila ke dni 31. 12. 2014 13 105 739 tisíc Kč. Vlastní kapitál dlužnice činil ke dni 31. 12. 2013 861 127 tisíc Kč a ke dni 31. 12. 2014 minus 1 911 573 tisíc Kč. V průběhu roku 2014 dlužnice snížila své výnosy zejména z důvodu poklesu prodejních cen uhlí, došlo k revizi dlouhodobého plánu těžby pro příští léta a k přecenění dlouhodobého majetku. Tyto události ovlivnily výši ztráty z provozní činnosti, která vyústila v záporný vlastní kapitál ve výši – 1 911 573 tisíc Kč ke dni 31. 12. 2014. Dlužnice měla vůči žalované označené jako spřízněná osoba ke dni 31. 12. 2014 pohledávky ve výši 19 330 tisíc Kč a závazky ve výši 21 253 tisíc Kč. Vzájemné prodeje dlužnice u žalované činily 77 296 tisíc Kč a vzájemné náklady činily 274 tisíc Kč. Dlužnice a žalovaná byly v roce 2014 součástí jedné skupiny a obchodovali spolu. Ke dni 31. 12. 2014 měla žalovaná vůči dlužnici pohledávku v celkové výši 80 327 tis. Kč a závazky vůči dlužnici ve výši 80 605 tis. Kč. Žalovaná byla v roce 2014 ovládána stejnou osobou jako dlužnice. Žalovaná a dlužnice patřily do jedné struktury společností. Nejvýše postavenou mateřskou obchodní korporací žalované byla od 1. 1. 2014 do 30. 6. 2014 společnost BXR Group Limited, ve které Zdeněk Bakala a Bakala Trust drželi nekontrolní 50 % podíl. Od 1. 7. 2014 do 31. 12. 2014 byla nejvýše postavenou mateřskou obchodní korporací žalované CERCL, ve které na straně jedné Zdeněk Bakala a Bakala Trust drželi nekontrolní 50 % podíl a na straně druhé společnost BXR Group Holdings Limited držela nekontrolní 50 % podíl.

3. Soud následně právně dovodil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dle § 239 odst. 1 věta první a odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění (dále jen „I. Z.“) a je přípustnou. Soud dovodil platnost kupní smlouvy a směnné smlouvy při naplnění zákonných požadavků dle § 545 až 599 o. z., § 2079 a násl. o. z. a § 2184 až 2188 o. z. Následně se dále zabýval případnou neúčinností právních úkonů. Žalobce podanou žalobou odporoval právním úkonům, jež se staly účinnými dne 25. 4. 2014 v případě kupní smlouvy a dne 19. 12. 2014 v případě směnné smlouvy. Insolvenční řízení dlužnice bylo zahájeno až dne 3. 5. 2016. Za tohoto skutkového stavu dle soudu není splněna obecná jednorozhodná lhůta pro odporování právních úkonů dle § 240 I. Z. Žalobce se dovolával tříleté lhůty dle téže normy s tvrzením, že mezi smluvními stranami byl jednak vztah osob blízkých a jednak že tvořily koncern. Soud za odkazu na důvodovou zprávu k o. z., komentářovou literaturu a judikaturu dovodil, že vztah dlužnice a žalované, která byla v roce 2014 ve vlastnictví Zdeňka Bakaly a Bakala Trust, nelze považovat za vztah osob blízkých předpokládaný § 22 odst. 1 o. z., když uzavřel, že nová právní úprava (o. z.) doznala změn v tom směru, že jednoznačně nepřipouští vztah osob blízkých mezi dvěma právníckými osobami, čímž není dotčen druhý odstavce § 22 o. z. Dlužnice a žalovaná jsou součástí jedné struktury navzájem propojených společností, kde až na samém vrcholu složitého řetězce několika navzájem propojených společností se nacházejí společní akcionáři všech těchto společností. Sama skutečnost, že akcie žalované a dlužnice drží stejné subjekty, nemůže vést k závěru, že právní jednání dlužnice a žalované naplňuje podmínky pro aplikaci § 22 odst. 2 o. z. Předmět činnosti těchto společností je různorodý, žalovaná se zabývá obchodováním s nemovitostmi, dlužnice se zabývá těžbou uhlí a jeho prodejem. Společnosti nejsou personálně, majetkově ani jinak propojené. Argumentace žalobce, že ve společnostech působily stejné osoby, je irelevantní, když tyto osoby nikdy nepůsobily zároveň u dlužnice a žalované ve stejné době, ani v době, kdy došlo k uzavření předmětných smluv. Dlužnice a žalovaná jsou na sobě nezávislé a vystupují v právních vztazích zcela samostatně, ani nejsou ve vztahu osoba ovládaná a ovládající. Zákon o obchodních korporacích rozlišuje tři formy podnikatelských seskupení podle jejich stupně. Jedná se o ovlivnění, ovládání a koncern. Insolvenční zákon shledává speciální podmínky pro určení neúčinnosti právních úkonů pouze v případě osob blízkých a koncernu. Podmínkou existence koncernu je fakt jednotného řízení, tedy možnost řídicí osoby sledovat a prosazovat koncernovou politiku. To,

že dlužnice a žalovaná byli v roce 2014 ovládány stejnými osobami (akcionáři) a byly součástí jedné skupiny, dle soudu nemůže vést k závěru, že dlužnice a žalovaná tvořily koncern. Koncern představuje vyšší úroveň podnikatelského seskupení společností, které jsou jednak ovládány jednou osobou a jednak tato ovládající osoba společností dlouhodobě jednotně řídí a koordinuje jejich fungování. Společnosti tvoří ekonomický celek navzájem propojených, sladěných společností majících stejný zájem a jednotnou koncernovou politiku. Jednotné řízení a politika koncernu musí být zjevná. Žalobce v tomto případě musí především tvrdit konkrétní dlouhodobé jednání dlužnice a žalované, které bylo zapříčiněno jednotným řízením jejich akcionáře, např. schválení strategie jednotné koncernové politiky vrcholným orgánem mateřské společnosti, pokyny k řízení mateřské společnosti dlužnici a žalované apod. Koncern by mohly tvořit až v případě, jestliže by bylo tvrzeno a prokázáno, že dlužnice a žalovaná byly dlouhodobě jednotně řízeny, měly společný zájem a jednotnou koncernovou politiku. Soud uzavřel, že není splněna časová podmínka § 240 odst. 3 I. Z., neboť právní úkony byly učiněny více než 1 rok před zahájením insolvenčního řízení, vztah mezi dlužnicí a žalovanou nelze považovat za vztah osob navzájem blízkých a společnosti spolu také netvořily koncern, proto kupní smlouva a směnná smlouva nejsou neúčinnými právními úkony ve smyslu § 240 I. Z. Dále soud dovodil, že nejde ani o neúčinné úkony ve smyslu § 242 I. Z., když žalobce netvrdil konkrétní skutečnosti svědčící o tom, že dlužnice věděla, že svým jednáním zkrátí uspokojení věřitelů a chtěla tohoto zkrácení přímo docílit, taktéž netvrdí, že žalovaná o tomto úmyslu věděla nebo jí musel být úmysl dlužnice znám, přičemž poukázal na skutečnost, že k zahájení insolvenčního řízení došlo téměř dva roky po uzavření kupní smlouvy ze dne 10. 4. 2014. Smlouvy byly uzavřeny v souladu s občanským zákoníkem a cena nemovitostí byla určena znaleckými posudky. Ve skutečnosti, že v roce 2014 došlo ke snížení vlastního kapitálu dlužnice, dle soudu nelze shledat úmysl dlužnice zkrátit věřitele, ani že by tento úmysl musel být žalované znám. Záporný vlastní kapitál nezobrazuje stav aktiv, tj. majetku společnosti, nýbrž je výsledkem rozdílu mezi cizími zdroji a vlastními zdroji společnosti. V tomto případě byla aktiva dlužnice vyšší (13 105 739 tisíc Kč) než vlastní kapitál (mínus 1 911 573 tisíc Kč). Nad rámec výše uvedeného soud dovodil, že posuzované právní úkony by ani v případě splnění časové podmínky nepředstavovaly právní úkony bez přiměřeného protiplnění. V případě kupní smlouvy představoval rozdíl mezi zaplacenou kupní cenou a částkou požadovanou žalobcem pouze částku DPH ve výši 1 130 876 Kč. Rozdíl v kupních cenách tak činil pouze cca 6%. V případě směnné smlouvy byla hodnota nemovitostí dlužnice stanovena znaleckými posudky na částku 59 012 500 Kč a kupní cena byla sjednána na částku vyšší - 61 280 500 Kč. Všechny kupní ceny nemovitostí však byly určeny jako ceny obvyklé podle znaleckých posudků vypracovaných na základě objednávky dlužnice a žalované. Za aplikace § 163 I. Z. a § 142 odst. 1 o. s. ř. soud rozhodl o náhradě nákladů řízení, přičemž dovodil, že žalovaná měla v řízení plný úspěch a má tak právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Náhradu odměny za zastupování určil dle § 9 odst. 4 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů (dále jen „AT“) ve spojení s § 7 bod 5 AT ve výši 3 100 Kč. Určil, že žalované náleží odměna za 4 úkony právní služby a odměna ve výši 1/2 za 2 úkony (za převzetí a přípravu zastoupení, vyjádření k žalobě ze dne 24. 7. 2017, vyjádření ze dne 16. 8. 2018, účast při jednání soudu dne 11. 12. 2018 (1/2 úkon), účast při jednání soudu dne 26. 2. 2019, účast při vyhlášení rozhodnutí 28. 2. 2019 /1/2 úkonu/) dle § 11 odst. 1 písm. a), d), g) a § 11 odst. 2 písm. f) AT ve výši 15 500 Kč. Dále určil, že žalované náleží náhrada hotových výdajů v paušální částce 300 Kč za každý úkon právní služby dle § 13 odst. 3 AT, tj. 1 800 Kč (4 úkony a 2 x 1/2 úkonu). Právní zástupkyně žalované předložila soudu v souladu s ust. § 14a vyhlášky osvědčení o registraci k DPH, proto k částce připočetl DPH ve výši 3 633 Kč a uzavřel,

že žalované svědčí právo na náhradu nákladů řízení v celkové výši 20 933 Kč, když o lhůtě k plnění a místu plnění rozhodl dle § 160 odst. 1 o. s. ř. a § 149 odst. 1 o. s. ř.

4. Proti tomuto rozhodnutí podal v celém jeho rozsahu žalobce odvolání, ve kterém namítal, že soud neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností, a rozsudek zároveň spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Poukazoval na fakt, že dle zpráv o vztazích žalované za roky 2013 a 2014 byla žalovaná osobou propojenou s dlužnicí, že několik osob vykonávalo některou z funkcí jak u dlužnice tak u žalované, z čehož rovněž dovozoval vztah propojení mezi žalovanou a dlužnicí, který se typicky projevuje u koncernů. Dále poukazoval na fakt, že dlužnici za rok 2014 významně poklesl vlastní kapitál a domáhal se k prokázání vztahu žalované a dlužnice provedení dříve navržených důkazů výsledkem osob, zejména bývalých a současných členů orgánů dlužnice a Zdeňka Bakaly. Vůči právním závěrům soudu namítal, že existence koncernu v případě žalované a dlužnice je dána strukturou vztahů, jak jej popisují doložené účetní závěrky dlužnice a žalované, zejména za rozhodné období r. 2014, když je zřejmé, že jejich mateřská společnost disponovala (ovládala) hlasovací práva, jak v případě uzavření kupní smlouvy ke dni 10. 4. 2014, tak v případě uzavření směnné smlouvy ke dni 19. 12. 2014, kdy byla nejvýše postavenou mateřskou obchodní korporací dlužnice společnost BXR Group Limited resp. CERCL Holdings Limited a Zdeněk Bakala v nich držel společně se svěrenským fondem jeho rodinných příslušníků The Bakala Trust podíl ve výši 50 %. Zdeněk Bakala k rozhodným dnům tak ovládal podíl 50 % v nejvýše postavené mateřské obchodní korporaci dlužnice. Zároveň k těmto rozhodným dnům byla jediným společníkem žalované společnost RPG Property B.V., resp. Asental Property B. V., přičemž první společnost byla dceřinou společností společnosti BXR Group Limited a druhá byla ultimátně vlastněna Zdeňkem Bakalou, případně manželkou Michaelou Bakala a svěrenským fondem The Bakala Trust. Zdeněk Bakala tak rovněž k rozhodnému dni ovládal podíl 50 % v mateřské obchodní korporaci žalované, resp. ovládal žalovanou. Dle žalobce lze existenci koncernu předpokládat ze zpráv o vztazích, přičemž poukázal také na personální provázání dlužnice a žalované, které je dle něj dalším znakem koncernového jednotného řízení. Za poukazu na komentářovou literaturu žalobce argumentoval také ve prospěch závěru o vztahu dlužnice a žalované jakožto osob blízkých, když blízkými právnícké osobě bude ze zákona člen jejího statutárního orgánu, dále její člen, který ji podstatně ovlivňuje, rovněž tak další osoby, které právníckou osobu podstatně ovlivňují na základě dohody (např. ovládací smlouvy, akcionářské/společnické dohody o výkonu hlasovacích práv) nebo jiné skutečnosti (např. faktické ovlivnění právnícké osoby – § 71 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), dále jen „ZOK“). Poukazoval v tomto směru na skutečnost, že dlužnice a žalovaná byly v rozhodné době ovládány stejnou osobou. Na úmysl dlužnice uzavřít smlouvy jako úmyslně zkracující právní úkon žalobce usuzoval ze skutečnosti, že v rozhodném období značně klesl vlastní kapitál dlužnice až o 2,7 mld. Kč, což mohlo být následkem právě i uzavírání nevýhodných smluv. Polemizoval přitom se závěrem soudu, že záporný vlastní kapitál nezobrazuje stav aktiv, tj. majetku společnosti, nýbrž je výsledkem rozdílu mezi cizími zdroji a vlastními zdroji společnosti, když vyvozoval, že vlastní kapitál vždy nutně musí být nižší než celková aktiva společnosti a že záporný vlastní kapitál vykazuje úpadek společnosti (ke kterému došlo u dlužnice v průběhu jednoho účetního období i v čase uzavření smluv). Rozporoval také závěr soudu o řádném ocenění převáděných nemovitostí znaleckými posudky a domáhal se vypracování (dříve navrženého) znaleckého posudku zadaného soudem. Navrhoval, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc soudu vrátil k dalšímu řízení, neboť měl za to, že ke zjištění skutkového stavu věci je třeba provést navržené důkazy, které nemohou být provedeny v odvolacím řízení.

5. Žalovaná ve svém vyjádření k podanému odvolání dovozovala, že se žalobce svým odvoláním snažil dodatečně zhojit deficit, kdy v řízení před soudem prvního stupně zanedbal svou povinnost tvrzení a povinnost důkazní. Důkazní návrhy žalobce shledala vadnými, neboť nelze prokazovat neexistující tvrzení. Měla za to, že žalobce se účelově snaží smíchat pojmy ovládané osoby a koncernu. Dle jejího názoru personální propojení nemůže prokázat existenci koncernu. Rozsudek soudu prvního stupně shledávala věcně správným, zejména pokud se týká závěru o neexistenci vazeb mezi dlužníci a žalovanou jako osob blízkých, resp. osob v koncernu. Dovojovala, že nebyly splněny podmínky ve smyslu § 240 I. Z., resp. § 242 I. Z. pro určení odporovatelnosti napadených smluv, a domáhala se, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.
6. S účinností od 1. 7. 2017 byl insolvenční zákon novelizován zákonem č. 64/2017 Sb. Podle ustanovení čl. II. bodu 1. přechodných ustanovení tohoto zákona, zákon č. 182/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije i pro insolvenční řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; právní účinky úkonů, které v insolvenčním řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány.
7. Při výkladu tohoto přechodného ustanovení vychází odvolací soud z toho, že podle ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nález pléna Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, uveřejněný pod č. 63/1997 Sb.) a Nejvyššího soudu (např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu, uveřejněného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 35/2006), v případech časového střetu staré a nové právní normy platí obecně nepravá retroaktivita (nepravá zpětná účinnost). To znamená, že od účinnosti nové právní úpravy se i právní vztahy vzniklé podle zrušené právní normy řídí právní normou novou. Vznik právních vztahů existujících před nabytím účinnosti nové právní úpravy, právní nároky, které z těchto vztahů vznikly, jakož i vykonané právní úkony, se řídí zrušenou právní normou (při opačné interpretaci střetu právních norem by totiž docházelo k pravé retroaktivitě). Aplikuje se tedy princip ochrany minulých právních skutečností, zejména právních konání.
8. S účinností od 1. 6. 2019 byl insolvenční zákon novelizován zákonem č. 31/2019 Sb. Podle ustanovení čl. II. přechodných ustanovení tohoto zákona, se v insolvenčních řízeních, která byla zahájena a v nichž bylo vydáno rozhodnutí o úpadku dlužníka přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, postupuje podle zákona č. 182/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
9. Odvolací soud proto při projednání a rozhodnutí o odvolání žalobce proti rozsudku soudu prvního stupně, jež byl vydán po účinnosti novely insolvenčního zákona zákonem č. 64/2017 Sb., k rozhodnutí o úpadku dlužnice došlo před účinností novely zákonem č. 31/2019 Sb., postupoval podle insolvenčního zákona ve znění účinném od 1. 7. 2017 do 31. 5. 2019 při respektování právních účinků úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti novely zákonem č. 64/2017 Sb. (nově jen „I. Z.“).
10. Podle § 7 I. Z., *nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení o. s. ř. týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.*
11. Odvolací soud na základě odvolání, které bylo podáno včas a osobou oprávněnou, přezkoumal napadené rozhodnutí soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212,

§ 212a odst. 1, odst. 5 o. s. ř.), při nařízeném jednání (§ 214 odst. 1 o. s. ř.), a dospěl k následujícím závěrům:

12. Z obsahu spisu se podává, že řízení v přezkoumávané věci bylo zahájeno dne 9. 5. 2017 žalobou, jíž se žalobce domáhal určení neúčinnosti ve výroku napadeného rozsudku specifikovaných smluv (kupní a směnné), když vymezoval, že kupní smlouvou byly dlužníci na žalovanou převedeny Nemovitosti KS za kupní cenu, která byla podstatně nižší, než cena obvyklá, a stejně tak tomu bylo i v případě smlouvy směnné, přičemž se domáhal aplikace § 240 I. Z. Měl za to, že tyto právní úkony mohly naplnit znaky právních úkonů úmyslně zkracujících ve smyslu § 242 I. Z. Dovožoval přitom, že smluvní vztahy mezi dlužníci a žalovanou byly s ohledem na skutečnost, že obě ovládal prostřednictvím jediného společníka Zdeněk Bakala, vztahy mezi koncernovými společnostmi, resp. mezi osobami blízkými. Žalovaná se vůči uplatněnému nároku bránila rozporováním tvrzení žalobce o ovládání dlužnice Zdeňkem Bakalou, případně by takové ovládání dle jejího názoru nezakládalo příslušnost ke stejnému koncernu nebo vztah osob blízkých, přičemž poukazovala na obsah výroční zprávy dlužnice za rok 2014, kde dlužnice uváděla, že je podrobena jednotnému řízení ze strany řídící osoby, kterou je NWR Plc, přičemž s touto spolu tvoří koncern. Žalovaná dále argumentovala ve prospěch závěru o obvyklém ocenění předmětů obou napadených smluv, přiměřenosti protiplnění ve smyslu § 240 I. Z., a skutečnosti, že uzavření napadených smluv nemělo vliv na schopnost dlužnice hradit své závazky v době uzavření těchto smluv. Poukazovala také na to, že žalobce nesplnil povinnost tvrdit a prokázat úmysl dlužnice zkrátit své věřitele. Ve své replice žalobce na existenci koncernu usuzoval z obsahu zprávy dlužnice o vztazích za rok 2014 (dále jen „zpráva“), dle které k datu 10. 4. 2014 Zdeněk Bakala (společně se svěrenským fondem The Bakala Trust) ovládal podíl 50 % v nejvýše postavené mateřské organizaci dlužnice BXR Group Limited a stejně tak tomu bylo u žalované, jejíž jedinou společnicí byla společnost RPG Property B. V., která byla dcerinou společností BXR Group Limited. Dále k datu 19. 12. 2014 Zdeněk Bakala (společně se svěrenským fondem The Bakala Trust) ovládal podíl 50 % v nejvýše postavené mateřské organizaci dlužnice CERCL Holdings Limited a stejně tak tomu bylo u žalované, jejíž jedinou společnicí byla společnost Asental Property B. V., která byla ultimátně vlastněna Zdeňkem Bakalou, případně jeho manželkou Michaelou Bakala a svěrenským fondem The Bakala Trust. K prokázání tvrzení, že dlužnice a žalovaná byly podrobeny jednotnému řízení a tvoří tak koncern, žalobce navrhl výslech 8 konkretizovaných svědků (Zdeňka Bakaly a členů orgánů účastnic). Soud žalobce usnesením ze dne 5. 6. 2018 vyzval mimo jiné k dotvrzení konkrétní skutečnosti, že dlužnice a žalovaná byli v době uzavření smluv podrobeni jednotnému řízení, tedy dotvrzení konkrétního faktického jednání mezi dlužnicí a žalovanou, ze kterých dovozuje jednotné řízení. V reakci na tuto výzvu žalobce zopakoval svá tvrzení obsažená v replice k vyjádření žalované. V reakci na výzvu soudu ze dne 18. 2. 2019 žalobce tvrdil, že právní účinky vkladu vlastnických práv dle kupní smlouvy ze dne 10. 4. 2014 nastaly ke dni 25. 4. 2014 a právní účinky vkladu vlastnických práv dle smlouvy směnné ze dne 19. 12. 2014 nastaly ke dni 19. 12. 2014. Dále za odkazu na zprávy žalované o vztazích za roky 2013 a 2014 a na přílohy účetní závěrky žalované za roky 2015 a 2016 doplňoval svá tvrzení tak, že dlužnice byla označována jako „podnik ve skupině“ s žalovanou, resp. že je s žalovanou propojenou osobou. Při jednání dne 26. 2. 2019 učili účastníci nesporná skutková tvrzení, soud provedl dokazování listinami. Následně soud žalobce postupem dle § 118a odst. 1 o. s. ř. (za připomenutí jeho písemné výzvy z 5. 6. 2018) vyzval k dotvrzení konkrétních skutečností, ze kterých dovozuje, že jsou splněny předpoklady pro aplikaci § 22 odst. 2 o. z. a k dotvrzení konkrétních skutečností, že dlužnice a žalovaná byly v době uzavření smluv podrobeny jednotnému řízení, tedy aby dotvrdil konkrétní faktické jednání mezi dlužnicí a žalovanou, ze kterých dovozuje jednotné

řízení. V reakci na tuto výzvu žalobce trval na svých důkazních návrzích a dále uvedl, že nemá žádné konkrétní tvrzení, že by mezi dlužnicí a žalovanou probíhalo jednotné řízení. Soud dále zamítl konkretizované důkazní návrhy a žalobce postupem dle § 118a odst. 1 o. s. ř. vyzval k doplnění skutkových tvrzení o konkrétní skutečnosti, ze kterých vyplývá, že dlužnice svým jednáním měla v úmyslu zkrátit uspokojení svých věřitelů a tento úmysl byl žalované znám, nebo se zřetelem ke všem okolnostem jí musel být znám. V reakci na tuto výzvu žalobce tvrdil, že úmyslné jednání vyplývá z účetní závěrky dlužnice v roce 2014, kdy docházelo ke snižování vlastního kapitálu, kdy v roce 2013 byl vlastní kapitál 800 mil. Kč a v roce 2014 ve výši mínus 1,9 miliardy Kč, přičemž k důkazu navrhl účetní závěrku dlužnice z 31. 12. 2014. Na tomto základě soud na odročeném jednání dne 28. 2. 2019 rozhodl ve věci napadeným rozsudkem.

13. Odvolací soud pro stručnost odkazuje na soudem prvního stupně v přezkoumávané věci zjištěný skutkový stav mající oporu v obsahu spisu, jež je pro potřeby rozhodnutí o odvolání žalobce dostatečný.
14. Podle § 231 I. Z., *insolvenční soud není vázán rozhodnutím jiného soudu či jiného orgánu, kterým v průběhu insolvenčního řízení došlo ke zjištění neplatnosti právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka, ani jiným způsobem tohoto zjištění* (odst. 1). *V průběhu insolvenčního řízení posoudí neplatnost takového právního úkonu pouze insolvenční soud* (odst. 2). *Je-li k neplatnosti právního úkonu nutné, aby ten, kdo je takovým úkonem dotčen, se jeho neplatnosti dovolal, může tak učinit i insolvenční správce* (odst. 3).
15. Podle § 234 I. Z., *byla-li zjištěna neplatnost právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka, který lze současně považovat za neúčinný, postupuje se podle § 233*.
16. Z výše citovaného plyne závěr, že předpokladem vyhovění žalobě žalobce na určení neúčinnosti napadených smluv je závěr o platnosti posuzovaných právních jednání (úkonů), neboť v případě závěru o jejich neplatnosti určuje § 234 I. Z., že přednost má postup týkající se neplatnosti právního jednání (úkonu), neboť toliko platné právní jednání (úkon) může být shledáno následně neúčinným. Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně konstatuje, že neplatnost předmětných smluv nebyla v řízení žádným z účastníků namítána, ani se z obsahu spisu skutečnosti vedoucí k závěru o jejich neplatnosti nepodávají.
17. Podle § 239 I. Z., *odporovat právním úkonům dlužníka může v insolvenčním řízení pouze insolvenční správce, i když nejde o osobu s dispozicními oprávněními, a to odpůří žalobou podanou proti osobám, které mají povinnost vydat dlužníkovu plnění z neúčinných právních úkonů do majetkové podstaty. Jestliže v době zahájení insolvenčního řízení probíhá o téže věci řízení na základě odpůří žaloby jiné osoby, nelze v něm až do skončení insolvenčního řízení pokračovat* (odst. 1). *Insolvenční správce může podat odpůří žalobu ve lhůtě 1 roku ode dne, kdy nastaly účinky rozhodnutí o úpadku. Nepodá-li ji v této lhůtě, odpůří nárok zanikne* (odst. 3). *Dlužníkovu plnění z neúčinných právních úkonů náleží do majetkové podstaty právní mocí rozhodnutí, kterým bylo odpůří žalobě vyhověno. Tím není dotčeno právo insolvenčního správce v případě, že šlo o peněžitě plnění nebo že má jít o peněžitou náhradu za poskytnuté plnění, požadovat odpůří žalobou vedle určení neúčinnosti dlužníkovu právního úkonu i toto peněžitě plnění nebo peněžitou náhradu plnění. Vylučovací žaloba není přípustná* (odst. 4).
18. Odvolací soud dále konstatuje, že žaloba byla podána aktivně legitimovaným žalobcem jakožto insolvenčním správcem dlužnice vůči pasivně legitimované žalované, jakožto adresátce dvoustranných právních jednání dlužnice, přičemž žaloba byla podána včasné, ve lhůtě dle cit. § 239 odst. 3 I. Z., když účinky rozhodnutí o úpadku nastaly dne 9. 5. 2016, k podání žaloby došlo dne 9. 5. 2017, a odpůří nárok tak nezanikl.

19. Podle § 235 I. Z., *neučinými jsou právní úkony, kterými dlužník zkracuje možnost uspokojení věřitelů nebo zvyhodňuje některé věřitele na úkor jiných. Za právní úkon se považuje též dlužníkovu opomenutí* (odst. 1). *Neúčinnost dlužníkůvých právních úkonů, včetně těch, které tento zákon označuje za neučinné a které dlužník učinil poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, se zakládá rozhodnutím insolvenčního soudu o žalobě insolvenčního správce, kterou bylo odporováno dlužníkovým právním úkonům (dále jen "odpůrčí žaloba"), není-li dále stanoveno jinak* (odst. 2).
20. Podle § 240 I. Z., *právním úkonem bez přiměřeného protiplnění se rozumí právní úkon, jímž se dlužník zavázal poskytnout plnění bezúplatně nebo za protiplnění, jehož obvyklá cena je podstatně nižší než obvyklá cena plnění, k jehož poskytnutí se zavázal dlužník* (odst. 1). *Právním úkonem bez přiměřeného protiplnění se rozumí pouze právní úkon, který dlužník učinil v době, kdy byl v úpadku, nebo právní úkon, který vedl k dlužníkovu úpadku. Má se za to, že právní úkon bez přiměřeného protiplnění učiněný ve prospěch osoby dlužníku blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern, je úkonem, který dlužník učinil v době, kdy byl v úpadku* (odst. 2). *Právnímu úkonu bez přiměřeného protiplnění lze odporovat, byl-li učiněn v posledních 3 letech před zahájením insolvenčního řízení ve prospěch osoby dlužníku blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern, anebo v době 1 roku před zahájením insolvenčního řízení ve prospěch jiné osoby* (odst. 3).
21. Soud prvního stupně založil své zamítavé rozhodnutí primárně na závěru, že ve věci není splněna časová podmínka dle § 240 odst. 3 I. Z., neboť napadené právní úkony – smlouvy – byly učiněny více než jeden rok před zahájením insolvenčního řízení a vztah mezi dlužnicí a žalovanou nelze považovat za vztah osob navzájem blízkých a tyto společnosti spolu netvořily koncern. Odvolací soud tomuto závěru přitakává a nad rámec odůvodnění soudu prvního stupně dodává následující:
22. Podle § 22 o. z., *osoba blízká je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí* (odst. 1). *Stanoví-li zákon k ochraně třetích osob zvláštní podmínky nebo omezení pro převody majetku, pro jeho zatížení nebo přenechání k užití jinému mezi osobami blízkými, platí tyto podmínky a omezení i pro obdobná právní jednání mezi právnickou osobou a členem jejího statutárního orgánu nebo tím, kdo právnickou osobu podstatně ovlivňuje jako její člen nebo na základě dohody či jiné skutečnosti* (odst. 2).
23. Citovaná nová právní úprava v § 22 odst. 2 o. z. stanovila konkrétní podmínky pro aplikaci omezujících podmínek pro převody majetku (což dle názoru odvolacího soudu bezpochybně dopadá i na projednávanou odpůrčí žalobu) v případě právnické osoby tím, že vymezila dva okruhy osob, jejichž poměr k dané právnické osobě je stavěn na roveň poměru blízkému u osob fyzických. První okruh se týká členů statutárního orgánu právnické osoby, přičemž odvolací soud konstatuje, že žalobce netvrdil, ani se z provedeného dokazování nepodává, že by žalovaná byla statutárním orgánem dlužnice. Druhý vymezený okruh osob určuje jako osoby, na které je nahlíženo jako na osoby postavené na roveň osobám blízkým právnické osobě, ty subjekty, které právnickou osobu podstatně ovlivňují jako její členové anebo na základě dohody či jiné skutečnosti. Rovněž zde žalobce netvrdil, že žalovaná byla v rozhodné době takto definovaným subjektem, tedy že by dlužnici podstatně ovlivňovala jako její členka či že by žalovaná dlužnici podstatně ovlivňovala na základě dohody či jiné skutečnosti. Je třeba zdůraznit, že žalobce tvrdil ovlivňování dlužnice ze strany nikoliv žalované, nýbrž ze strany Zdeňka Bakaly, a to prostřednictvím článku jím ovlivňovaných osob (odvolací soud s ohledem na níže rozvedené neřešil otázku, zda ovlivňování prostřednictvím nekontrolního podílu 50 % je ovlivňováním podstatným). Takto tvrzené ovlivňování by dle názoru odvolacího soudu bylo schopno založit postavení osoby postavené na roveň osobě blízké dlužnici toliko samotnému Zdeňku Bakalovi,

resp. osobám, jejichž prostřednictvím ji Zdeněk Bakala ovlivňoval, nikoliv ovšem žalované, která nebyla dle tvrzení žalobce v postavení mateřské obchodní korporace ve vztahu k dlužnici, tedy osoby ji ovlivňující. Odvolací soud tak s ohledem na výše uvedené uzavírá, že vztah mezi dlužnicí a žalovanou nebyl vztahem, na který by se uplatnila omezující pravidla pro převody mezi osobami blízkými, přičemž výše řečené platí i pro opačnou situaci, tedy postavení na roveň osoby blízké žalované a dlužnice založené členstvím dlužnice ve statutárním orgánu žalované či podstatné ovlivňování žalované dlužnicí jakožto její členkou anebo na základě dohody či jiné skutečnosti, když takovéto skutečnosti nebyly žalobcem vůbec tvrzeny.

24. Podle § 79 ZOK, *jedna nebo více osob podrobených jednotnému řízení (dále jen „řízená osoba“) jinou osobou nebo osobami (dále jen „řídící osoba“) tvoří s řídící osobou koncern* (odst. 1). *Jednotným řízením je vliv řídící osoby na činnost řízené osoby sledující za účelem dlouhodobého prosazování koncernových zájmů v rámci jednotné politiky koncernu koordinaci a koncepční řízení alespoň jedné z významných složek nebo činností v rámci podnikání koncernu* (odst. 2).
25. Podnikatelským seskupením ve smyslu zákona o obchodních korporacích (§ 71 až § 91) se chápé seskupení právně samostatných obchodních korporací spojených vztahy ovládání či jednotného řízení. Jde o hierarchicky uspořádanou skupinu, na jejímž vrcholu stojí osoba (případně osoby), která ostatní členy ovládá či navíc i jednotně řídí. Důvodová zpráva k ZOK uvádí, že koncepce podnikatelských seskupení je dvoustupňová a odlišuje ovlivnění a koncern. Dle kvalifikace je rozděluje tak, že ovládání je kvalifikovanější model ovlivnění a koncern je kvalifikovanější způsob ovládání založený na jednotném řízení. Prvé je spojeno pouze vztahy ovládání a zákonná úprava pro ně nemá zvláštní název. Další podnikatelské seskupení je vyššího typu (co do vnitřní homogenity) a zákon je označuje jako koncern. Ovládaná skupina se na rozdíl od koncernu vyznačuje absencí dlouhodobé koncepční koordinace činnosti ovládaných obchodních společností v rámci jednotné politiky, tudíž absencí jednotného řízení skupiny. Definičním znakem koncernu je dle citovaného § 79 ZOK jednotné řízení řízené osoby osobou řídící, přičemž jednotným řízením se rozumí řízení koncepční (tudíž nenahodilé), dlouhodobé a koordinované. Právní úprava nepožaduje jednotné řízení všech významných složek podnikání koncernu, ale koordinaci a koncepční řízení alespoň jedné z významných složek nebo činností v rámci podnikání koncernu. Pro závěr o jednotném řízení není rozhodné, jaké nástroje použije řídící osoba pro zajištění koncepčního a koordinovaného chování řízených společností. Může se tak stát prostřednictvím vícenásobných mandátů (členství týchž osob ve statutárních orgánech řídící osoby a řízených osob), cestou formálních směrnic, pokynů, ovládnutím hlasovacích práv či neformálního usměrňování. Podstatné je, zda tyto nástroje jsou dostatečně efektivní pro to, aby se jejich prostřednictvím dosáhlo jednotného řízení, tedy splnění materiálního znaku existence koncernu.
26. V rozsudku ze dne 30. ledna 2003 sp. zn. 29 Cdo 1089/2000, uveřejněném v časopise Soudní judikatura, 2003, č. 2, pod pořadovým číslem 35, Nejvyšší soud na téma poměru § 79 odst. 1 o. s. ř. k § 101 odst. 1 o. s. ř. uvedl, že, žaloba, která je projednatelná, včetně toho, že obsahuje vyličení rozhodujících skutečností, ještě nemusí být žalobou, na jejímž základě lze v ní uplatněnému požadavku vyhovět; tomu může bránit okolnost, že ani v pozdější fázi řízení nebyly uplatněny všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti. Povinnost tvrzení o rozhodujících skutečnostech, jež odůvodňují přiznání požadovaného nároku, ve sporném řízení spočívá jednoznačně na žalobci, přičemž žalobce má povinnost uvést rozhodující skutečnosti především v žalobě.

27. Konkrétní tvrzení o existenci jednotného řízení tvrzeného koncernu, ke kterému měly náležet jak dlužnice, tak žalovaná, je přitom podstatným skutkovým tvrzením podmiňujícím naplnění časové podmínky odporovatelnosti právních úkonů učiněných ve lhůtě 3 let před zahájením insolvenčního řízení dle § 240 odst. 3 I. Z. Takovéto konkrétní tvrzení ovšem žalobce přes explicitní výzvu soudu dle § 118a odst. 1 o. s. ř. v řízení neučinil. Je třeba zdůraznit, že tvrzení o personálním propojení dlužnice a žalované není dostatečným tvrzením o existenci koncernu, neboť z pohledu výše vyloženého se jedná toliko o jeden z možných prostředků dosažení jednotného řízení, které konkrétně žalobce netvrdil, když nevymezil o jaké cílené jednání, kterým řídící osoba kontrolovala činnost řízených osob, se jednalo, včetně vymezení, za jakým konkrétním účelem dlouhodobého prosazování konkrétních koncernových zájmů v rámci jednotné politiky koncernu při koncepčním řízení konkrétně vymezené významné složky podnikání koncernu bylo takto jednáno. Za takovéto situace nebylo povinností soudu prvního stupně provádět dokazování k takto nedostatečným skutkovým tvrzením žalobce.
28. Odvolací soud shledává s ohledem na výše uvedené správným závěr soudu prvního stupně, že žalobce neunesl břemeno tvrzení ve smyslu § 101 odst. 1 písm. a) o. s. ř. ve vztahu k rozhodné skutečnosti, že dlužnice a žalovaná podléhaly jednotnému řízení, a to ani přes řádnou výzvu soudu dle § 118a odst. 1 o. s. ř. Neoddiskutovatelným důsledkem situace, kdy žalobce neunesl břemeno tvrzení, je nutnost žalobu z tohoto důvodu zamítnout.
29. S ohledem na výše uvedené odvolací soud uzavírá, že žaloba, kterou se žalobce domáhal určení odporovatelnosti právních úkonů dlužnice účinných k datu 25. 4. 2014 resp. k datu 19. 12. 2014 (srov. již soudem prvního stupně zmíněné rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2017 sen. zn. 29 Cdo 76/2015) za situace, kdy insolvenční řízení dlužnice bylo zahájeno dne 3. 5. 2016, nesplňuje podmínku časového hlediska dle § 240 odst. 3 věty poslední I. Z. a nejsou tak dány podmínky pro určení neúčinnosti napadených smluv dle § 240 I. Z.
30. Podle § 242 I. Z., *odporovat lze rovněž právnímu úkonu, kterým dlužník úmyslně zkrátil uspokojení věřitele, byl-li tento úmysl druhé straně znám nebo jí se zřetelem ke všem okolnostem musel být znám* (odst. 1). *Má se za to, že u úmyslně zkracujícího právního úkonu učiněného ve prospěch osoby dlužníku blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern, byl dlužníkův úmysl této osobě znám* (odst. 2). *Úmyslně zkracujícímu právnímu úkonu lze odporovat, byl-li učiněn v posledních 5 letech před zahájením insolvenčního řízení* (odst. 3).
31. Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 20. 12. 2018 sen. zn. 29 ICdo 90/2016 vyložil, že pro naplnění skutkové podstaty neúčinnosti úmyslně zkracujících právních úkonů dlužníka dle § 242 I. Z. je nutné, aby byly splněny následující předpoklady: 1) Dlužník daným právním úkonem musel skutečně a objektivně zkrátit uspokojení některého svého věřitele, tedy postačí, že zkrátit uspokojení pohledávky byť jediného věřitele. Pouhý úmysl zkrátit není dostačující. 2) Musel tak učinit úmyslně, tedy věděl, že právním úkonem může zkrátit svého věřitele, a zkrátit jej chtěl, nebo věděl, že právním úkonem může zkrátit svého věřitele, a pro případ, že jej skutečně zkrátí, s tím byl srozuměn. Nestačí pouze zkrácení z nedbalosti. 3) Tento úmysl byl druhé straně znám nebo jí se zřetelem ke všem okolnostem musel být znám. V případě právního úkonu učiněného ve prospěch osoby dlužníku blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern, je konstruována vyvratitelná právní domněnka, že byl dlužníkův úmysl této osobě znám. 4) Takový právní úkon byl učiněn v posledních 5 letech před zahájením insolvenčního řízení.
32. Odvolací soud konstatuje, že žalobce v řízení netvrdil naplnění prvního z výše vymezených předpokladů ani k jeho tvrzení nebyl soudem prvního stupně vyzván. S ohledem na níže rozvedený závěr o nenaplnění jednoho z předpokladů pro naplnění skutkové podstaty § 242 I. Z.

ovšem odvolací soud považuje řešení naplnění tohoto předpokladu za nadbytečné a procesně neekonomické.

33. K výzvě soudu prvního stupně ve smyslu § 118a odst. 1 o. s. ř., aby dotvrdil konkrétní skutečnosti, ze kterých vyplývá, že dlužnice svým jednáním měla v úmyslu zkrátit uspokojení svých věřitelů, a tento úmysl byl žalované znám nebo jí se zřetelem ke všem okolnostem znám být musel, žalobce tvrdil úmysl dlužnice zkrátit uspokojení svých věřitelů, přičemž na něj usuzoval ze skutečnosti, že v roce 2014 u dlužnice došlo ke snižování vlastního kapitálu, když v roce 2013 činil vlastní kapitál dlužnice částku 800 mil. Kč a následně v roce 2014 částku ve výši mínus 1,9 miliardy Kč. Ani přes tuto výzvu soudu žalobce netvrdil vědomost žalované o úmyslu dlužnice zkrátit své věřitele.
34. Odvolací soud konstatuje, že ačkoliv žalobce tvrdil a snažil se prokazovat úmysl dlužnice zkrátit své (nespecifikované) věřitele, ničeho netvrdil o vědomosti žalované o tomto tvrzeném úmyslu, přičemž vyvratitelná právní domněnka, že žalovaná o úmyslu dlužnice zkrátit své věřitele věděla, se v projednávané věci neuplatní, neboť jak bylo vyloženo výše, žalovaná nebyla k datu účinnosti napadených smluv v postavení osoby postavené na roveň osobě blízké ani netvořila s dlužnicí koncern.
35. Odvolací soud konstatuje, že řešení otázky naplnění druhého výše zmíněného předpokladu, tedy existence úmyslu dlužnice zkrátit své (žalobcem nespecifikované) věřitele, je s ohledem na výše rozvedený závěr o nenaplnění třetího z předpokladů pro naplnění skutkové podstaty § 242 I. Z. nadbytečné a procesně neekonomické.
36. Odvolací soud tak uzavírá, že v řízení nebyla žalobcem dostatečně tvrzena vědomost žalované o tvrzeném úmyslu dlužnice zkrátit své věřitele, tudíž žalobce neunesl břemeno tvrzení ve smyslu § 101 odst. 1 písm. a) o. s. ř., a to ani přes řádnou výzvu soudu dle § 118a odst. 1 o. s. ř., pročez je nutno žalobu, kterou se žalobce domáhal určení neúčinnosti napadených smluv dle § 242 I. Z., zamítnout.
37. Vzhledem k všem výše uvedeným závěrům odvolací soud postupoval dle § 219 o. s. ř. (§ 7 I. Z.) a napadený rozsudek jakožto věcně správný potvrdil, a to včetně správného nákladového výroku.
38. O nákladech odvolacího řízení odvolací soud rozhodl podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. podle procesního výsledku odvolacího řízení, když procesně úspěšným účastníkem odvolacího řízení je žalovaná. V řízení před odvolacím soudem byla zastoupena advokátkou a svědčí jí tak náhrada mimosmluvní odměny za zastupování, a to konkrétně za 1 úkon právní služby /úcast u jednání odvolacího soudu dle § 11 odst. 1 písm. g) AT/ při tarifní hodnotě 50 000 Kč ve výši 3 100 Kč (§ 7 bod 5, § 9 odst. 4, písm. c/ AT) za jeden úkon právní služby, tedy na odměně částka 3 100 Kč. Žalované náleží také náhrada paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 AT za tento úkon právní služby ve výši 300 Kč a dále náhrada za ztrátu času dle § 14 téhož předpisu ve výši 4 (půlhodin) x 100 Kč, tj. 400 Kč. Taktéž odvolací soud přiznal žalované hotové výdaje advokátky spočívající v cestovním k jednání dne 21. 8. 2019 při užití osobního automobilu s průměrnou spotřebou motorové nafty 3,8 l na 100 km (viz § 158 odst. 4 zák. práce, když z technického průkazu vozidla se podává výše uvedené kombinované spotřeby) při 190 celkem ujetých kilometrech, vyhláškové ceně nafty 33,60 Kč /§ 4 písm. c) vyhl. č. 333/2018 Sb./, tj. 242,60 Kč za spotřebované pohonné hmoty a 779 Kč za základní náhradu /v sazbě 4,10 Kč/km dle § 1 písm. b) téhož předpisu/, celkem tak za tuto cestu odvolací soud přiznává cestovné v částce 1 021,60 Kč. To vše odvolací soud zvýšil o 21 % DPH dle § 137 odst. 3 o. s. ř. Celkem odvolací soud přiznal žalované nárok na náhradu nákladů odvolacího řízení v částce 5 834 Kč.

O lhůtě k plnění odvolací soud rozhodl dle § 160 odst. 1 věty první o. s. ř. a o místu plnění rozhodl dle § 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti výroku I. tohoto rozhodnutí v části, kterým byly potvrzeny výroky I. až III. napadeného rozsudku, **je** přípustné dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Proti výroku I. tohoto rozhodnutí v části, kterou byl potvrzen výrok IV. napadeného rozsudku, a proti výroku II. tohoto rozhodnutí **není** dovolání samostatně přípustné.

Olomouc 21. srpna 2019

Mgr. Diana Vebrová v. r.
předsedkyně senátu